

“Artık yeni hiçbir şey yok. İcat edilebilecek her şey icat edildi”

Charles Duell (1899)

1899 yılında Amerikan Paten Dairesi Başkanı Charles Duell tarafından söylenen “Artık yeni hiçbir şey yok. İcat edilebilecek her şey icat edildi” sözünün üzerinden tam 119 yıl geçti. Ancak teknolojiyi seven sürekli gelişmeleri takip etmeye çalışan kişiler bile günlük gelişmelerin dışında teknoloji dünyasındaki aylık gelişmeleri bile takip etmekte oldukça zorlanmakta. Günümüzde, teknoloji hayatımızın her alanına girmiş “İnsanların evlerinde bilgisayar bulunması da ne demek. Bence hiç kimsenin evine bilgisayar sokmak için herhangi bir geçerli nedeni olamaz.”¹ sözüne karşılık olarak bilgisayarlar evlerimize girmekten de ileriye giderek artık neredeyse vücutlarımızla bütünleşmeye başlamıştır. Bu gelişmelerin sonucunda problemlerimize çözüm üretmek için yazılmış uygulamalar ve yapılmış icatlar bulunmaktadır. Peki bunlar hangi problemlerimize hangi çözümleri nasıl üretmişlerdir?

Genel olarak yazılım odaklı girişimlerden, çözümlerden bahsetmeye çalışacağım. Uygulama geliştirmek isteyen insanların belki de en büyük ihtiyaçları IDE’dir. Bu noktada piyasada çok iyi çözümler var ancak her geçen gün daha iyi IDE’ler görmeye başlıyoruz. Bir IDE yazılımcı için tıpkı evi gibidir, yani en temel ihtiyaçlarından biridir. Kodlarınızı bir notepad’de bile yazabilirsiniz ancak kullandığınız programı yazdığınız kod kadar iyi tanımanız gerekir. Büyük projeler geliştirirken birden çok dil kullanabilirsiniz. Ancak bunlar için gerekli kurulumları yapmanız oldukça zaman almaktadır. Bu noktada yardımınıza “Repl.it”² yetişmekte. Tarayıcı üzerinden çalıştırılabilen bu uygulama sayesinde çoklu dil desteği olan bir IDE’ye ulaşmanız mümkün oluyor. Ayrıca yaptığım bir deneme, örneğin Python dilinde yazdığım bir uygulama, Selenium kütüphanesine ihtiyaç duymaktaydı ve Repl.it benim için bu kütüphaneyi bile otomatik olarak import etti. Bu sayede oldukça büyük bir iş yükünden kurtulabilirsiniz. Repl.it gibi bir çok uygulama mevcut ancak burada Repl.it’in diğerlerine fark atmasının sebebi her geçen gün yeni bir dil desteği eklemeleri, kullanıcıların isteklerine hızlı cevap vermeleri ve sosyal sorumluluk olarak okullara uygulama için sınırsız kullanma hakkı tanımalarıdır. Ben de bir bilgisayar mühendisi adayı olarak bazı küçük işlerimde şimdiden Repl.it kullanmaya başladım ve işlerimi oldukça hızlandırdığını ve kolaylaştırdığını fark ettim. Küçük işler demişken çoğumuz gibi benim de bazı zamanlar odaklanma problemleri yaşadığım olmuştur, küçük işleri parçalara böldükten sonra hangi işleri yapmışım, şu an hangisini yapmaktayım gibi sorunlarla karşılaştım ve odağımı kaybettiğimi fark ettim. Bunun için piyasada bir türü TODO uygulaması ya da notes uygulaması bulunmakta ancak bu uygulamalardan farklı olarak “Thought Train”³ var ki diğerlerini kullanım kolaylığıyla ve bazı özellikleriyle geride bırakmakta. Thought Train basit bir macOS uygulamasıdır. Menüye eklenen bu küçük uygulama sayesinde büyük ve karmaşık programlarla boğuşmadan hızlı bir şekilde yapılacaklar listemize ulaşabilmekteyiz. Birden fazla yapılacak işimiz olduğunda bunları kayan yazı şeklinde söylemekte ve gözümüzün önünde tutmakta. Ayrıca uygulamanın bir diğer güzel yanı ise istediğin kadar öde politikasına sahip olması. İstenildiği takdirde ücretsiz olarak sahip olabileceğiniz uygulamaya, isterseniz de gönlünüzden ne koparsa bağış yapabilirsiniz. İlerleyen dönemlerde ise cloud desteği sağlayacak olan uygulama bu sayede de rakiplerinden gerisinde kalmaktan kurtuluyor. Burada odaklanmadan bahsetmişken, odağımızı kaybettiğimizde boşa geçen süreler de yine insan hayatı için bir kayıp ve sıkıcı bir durumdur. Burada ise 5 dolar karşılığında sahip olabildiğimiz yine bir macOS uygulaması olan “Progress Bar OSX”⁴ bize zamanın değerini anlatmak konusunda yol gösterici oluyor. Bu uygulama sayesinde yüzdesel olarak yılın, ayın, günün ve kadarının tamamlandığını görebiliyoruz ve insanda küçük bir uyanış ağılıyor. Uygulamanın basit bir kullanıma sahip olması ise ona büyük bir artı katmakta. Bazı araştırmacılar insanın ne kadar zaman kaybettiğini görmesi psikolojik olarak baskı oluşturduğunu düşünse de bu

uygulama bende küçük bir pozitif etki yaparak zamanın ne kadar kıymetli olduğunu görmemi sağlamakta ve işlerime daha çok odaklanmamı sağlamakta.

Canımız sıkıldığında ise çoğu yazılımcının yaptığı gibi hepimiz hemen oyunlara geçiş yaparak kafa dağıtmaktayız. Ancak bazen oyunlardan bile sıkıldığımız olmakta, bu anlarda başka oyunlara geçmek çözüm olabilir ancak günümüzde gelişen grafik teknolojileriyle oyunlar bile çok büyük boyutlar kaplamaya başladı. Ayrıca yükleme işleriyle uğraşmak da bir hayli yorucu ve zaman alıcı. Yerli girişimciler tarafından Android cihazlar için geliştirilen “Bored Button⁵” uygulaması sayesinde 100’den fazla oyuna tek bir uygulama üzerinden ulaşabilmekteyiz. Bir oyunsever olarak böyle bir uygulamayı telefonumdan eksik etmeyeceğime eminim. Uygulama geliştiricilerinin kendi geliştirdikleri dosya transfer metoduyla ise indirmek istediğiniz oyunlar saniyeler içinde yüklenmekte ve cihazınızda da fazla yer kaplamamaktadır. Kısa sürede 3 milyon indirme rakamına ulaşan uygulama yakın zamanda çoğu Android kullanıcısı kişi için bir vazgeçilmez olacaktır.

Yazılım platformu, odaklanma, zaman geçirme sıkıntılarına çözüm ürettikten sonra artık uygulama üretirken kullandığımız ya da ileride sıklıkla kullanacağımız teknolojilere bakalım. Bunlardan birisi günümüzün en popülerlerinden olan bulut sistemlere yönelik çözümlere bakalım. Yandex tarafından geliştirilen “Cocaine⁶” bulut tabanlı yazılım geliştirme platformu sağlıyor. Adıyla da dikkat çeken platform aynı zamanda platformu Docker teknolojisi üzerine inşa etmesiyle de piyasaya sürüldüğü anda kullanıcıların dikkatini çekmeyi başardı. Şimdilik C++, Javascript ve Python dillerini destekliyor ancak ilerleyen zamanlarda desteklediği dil yelpazesini genişletecek gibi görünüyor. Hedeflediği kullanıcı kitlesine tam olarak ulaşmasa da anavatanı olan Rusya’da hatırı sayılır bir kullanıcı sayısına ulaşmış durumda. Daha önce kullanmış olduğum Heroku ve Google App Engine güzel bir alternatif olan Cocaine yakın zamanda kendisine büyük bir pazar payı sağlayacaktır. Bulut sistemlerin yanı sıra günümüzde en çok kullanılan teknolojilerden birisi de API’dir. Bu teknoloji sayesinde çevrimiçi uygulama geliştirmek de oldukça güzel işler çıkarılabilmektedir. Ancak uygulamalar büyüdükçe API’lar karmaşık haller almakta ve uygulama geliştirmenin en önemli yanlarından birisi olan test işlemleri zorlaşmaktadır. Bu testlerin yapılmasında yine yerli bir girişim olan “ApiSpotter⁷” yazılımcıların imdadına yetişmektedir. Ruby on Rails ile geliştirilen uygulama API testlerinin otomatik olarak yapılmasına olanak sağlıyor. Başarılı raporlama stiliyle öne çıkan uygulama daha çok kurumsal firmaları hedef kitlesi olarak görmekte. Fiyatlandırma olarak da rakiplerine göre ucuz bir alternatif olan yerli girişim gelecekte Swagger desteği de ekleyerek rakiplerine de başka bir alanda fark atmaya hedefliyor. API geliştiren back-end yazılımcılar için oldukça büyük kolaylıklar sağlayarak pazarda kendisine hatırı sayılır bir kitleye ulaşmış durumda. Peki uygulamalarımızı ürettik küçük bir startup ile işimize başladık ve artık 3-4 kişiden oluşan girişimimiz onlarca, yüzlerce çalışana ulaştı. Artık girişimimizde çalışanları kontrol etmemiz, işleri takip etmemiz, toplantıları planlamamız gibi işler zamanınızın büyük bir kısmını çalmaya başlayacak. Peki bu noktada mutlaka ki bir sekretere mi ihtiyacımız var? Hayır çünkü “Notion⁸” isimli uygulama sayesinde bu işlemleri bir kaç tıklamayla halledebilirsiniz. Yaklaşık 2 yıldır geliştirilmekte olan uygulama şimdiden kendisine Airbnb, Intercom gibi büyük partnerler edinmiş durumda. Notion sayesinde notlar alabilir, görev dağılımı yapabilir, toplantı organize edebilirsiniz. Bu basit özelliklerin yanı sıra ücretli olarak sunduğu dosya paylaşım hizmetiyle de Dropbox’a rakip olma yolunda hızlı adımlarla ilerlemekte. Notion, tarayıcı, mobil cihaz ve bilgisayar desteği sunmaktadır.

Bu günlerde uygulama yapmak ya da bir icat yaratmaktan daha önemli bir şey varsa o da bunun büyük kitlelere ulaşmasını sağlamaktır yani kısacası reklam, pazarlama çalışmalarıdır. Yaptığınız uygulama çok iyi olsa bile eğer sadece siz ve çevrenizdeki küçük bir kesim kullanıyorsa, yarattığınız şeyin ne kadar iyi olduğunun bir anlamı yoktur. Bu noktada tasarımcılara çok büyük işler düşmektedir çünkü reklamlarınızı görsel olarak iştahla olması insanların dikkatini çekmek

açısından çok önemlidir. Reklamlarda en çok dikkat eden ayrıntı kişisel olarak yorumlayacak olursam logodur, sırf logosu güzel olduğu için denemiş olduğum uygulamalar bile mevcuttur. Logo akılda kalıcılığı da yüksek oranda arttırmaktadır. Büyük şirketler logo tasarımları için milyonlarca dolar para harcamaktadır. Ancak küçük bir startup olarak işe başladıysanız ve tasarım işinden çok anlamıyorsanız ve bütçeniz büyük tasarımcılara para harcayabileceğiniz düzeyde değilse logo tasarımınız için “Logolix⁹” önemli bir alternatif oluşturuyor. Logolix tasarımcılardan oluşan ekibiyle sizlere 3 alternatif sunuyor. Ücretsiz logolardan seçip kullanabilirsiniz, uygun fiyatlı olarak sunulan ücretli logolardan faydalanabilirsiniz ya da yine uygun fiyatlara kendinize özel bir logo tasarlatabilirsiniz. Ücretliden kastım milyon dolarlar harcamadan sadece bir kaç yüz dolara güzel bir logoya sahip olabilirsiniz. Bu noktada Logolix sizlere çok yardımcı olmaktadır ve yaptığınız projeyi güzel bir logoyla taçlandırmanıza olanak sağlamaktadır. Peki logo ve reklam tasarımınızı tamamladığınızı düşünelim peki bu faaliyetleriniz başarıya ulaştı mı? Bunu öğrenebilmeniz için ise yerli bir girişim olan “Epixel¹⁰” yardımınıza koşmakta. Android ve iOS tarafında ücretsiz erişilebilen uygulama daha doğrusu bir oyun sayesinde markanızın tanınırlığını öğrenebilirsiniz. Uygulamaya başvuru yaparak şirketinizin ya da ürününüz ne kadar tanınır olduğunu öğrenmek mümkün. Aslında bir uygulamadan daha çok bir oyun olan Epixel kullanıcılara bazı sloganlar sorarak bunların hangi markaya, burada marka derken aslında kullanıcıların gördüğü birer logo ve markaların logolarla ne kadar özdeşleştiğini de tekrardan vurgulamış oluyoruz, ait olduğunu sormakta. Bu sayede Epixel kullanıcılardan aldığı veriler yapay zeka kullanarak raporlanmakta ve markalara sunulmakta bu sayede yine yüksek ücretler ödemedi pazar araştırması yapabilmenize olanak sağlamakta.

Hepimiz bir uygulama geliştirmek ya da bir icat yapmak konusunda çok başarılı olamayabiliriz, kendi işimizin patronu olmakta zorlanabiliriz. Bu anlarda iş aramamız gerekir ve iş ararken de herkesin ihtiyacı olan CV hazırlamak bazen zorlayıcı bir iş olabilir. Artık şirketler CV’lerin tasarımını bile dikkate almakta, düz bir yazıdan oluşan CV’ler dikkat çekicilikten çok uzak. Bu konuda markette çok fazla uygulama bulunmamakta hepsinin bir kaç küçük eksiği mevcut. Ancak hobi olarak başlayan yerli bir girişim olan “CVLogin¹¹” bu durumdan müzdarip olan kişiler için birebir. CVLogin sayesinde çevrimiçi olarak çok kısa sürelerde dikkat çekici CV’ler hazırlamanız mümkün. İlk başlarda sadece Türkçe dil desteğine sahip olan uygulama kısa sürede gördüğü yüksek talepten dolayı İngilizce dilini de desteklemeye başlamış ve yakın zamanda bir çok dili de desteklemeye başlayacak. Kısa bir vaktiniz varsa ve güzel bir CV hazırlamak isterseniz rakiplerinden çok daha iyi tasarımlara sahip olan CVLogin sizin için iyi bir çözüm olabilir.

Bahsetmiş olduğumuz yerli ve yabancı girişimlerin hepsi ihtiyaçlarımızı karşılamak için çözümler üretmiş durumda ve bunlar her geçen gün daha da çok gelişmekte. Hepsi rakiplerinden bir adım öne geçmek için yenilikler yapmakta ve bu sayede bizlerin hayatını daha da kolaylaştırmakta. Her gün merakla geliştirilecek yeni uygulamaları, yapılacak yeni icatları ve yeni girişimleri takip ederken hayatımızı kolaylaştıracak bir sürü çözümle karşılaşmaktayız. En başta alıntı yaptığım “Artık yeni hiçbir şey yok. İcat edilebilecek her şey icat edildi” sözüne karşılık olarak teknoloji her yıl, her gün, her saniye gelişmeye devam etmekte, yeni icatları, girişimleri hayatımızın her noktasında görmeye devam etmekteyiz.

Fatih Furkan HAS

Kaynakça:

1. Ken Olson – DEC şirketi başkanı, 1977
2. <https://webrazzi.com/2018/04/28/coklu-dil-destegi-sunan-gelistirme-ortami-repl-it/>
3. <https://webrazzi.com/2018/05/24/odaklanma-problemini-cozen-gorev-yoneticisi-thought-train/>
4. <https://webrazzi.com/2018/04/26/kullanilarina-zamanin-kiymetini-gostermeye-calisan-ilerleme-cubugu-progress-bar-osx/>
5. <https://webrazzi.com/2018/03/06/tek-bir-uygulamada-100u-askin-oyun-bored-button/>
6. <https://webrazzi.com/2013/10/18/yandex-cocain/>
7. <https://webrazzi.com/2018/02/02/apilarini-denetlemek-isteyenler-icin-yeni-alternatif-apispotter/>
8. <https://webrazzi.com/2018/03/30/toplantilar-notlar-yapilacak-listeleri-ve-daha-fazlasini-yonetebildiginiz-uretkenlik-araci-nation/>
9. <https://webrazzi.com/2017/06/20/startuplar-icin-logo-tasarimi-logolix/>
10. <https://webrazzi.com/2018/03/19/oyunlastirilmis-mobil-marka-tanitim-platformu-epixel/>
11. <https://webrazzi.com/2016/08/18/hobi-proje-olarak-dogup-hizla-buyuyen-online-cv-hazirlama-araci-cvlogin/>